

1.6.1 35a (משנה א') → 35b (ואכלו בשעריך ושבעו)

1. ובשנה הרביעית יהיה כל פרי קדש הלולים לה': ויקרא יט, כד
 2. ותאמר להם הגפן החדלתי את תירושי המשמח אלהים ואנשים והלקתי לנוע על העצים: שופטים ט, יג
 3. ובשנה החמישית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו אני ה' אלהיכם: ויקרא יט, כה
 4. לא תזרע פרמך כלאים פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הפרם: דברים כב, ט
 5. ויבצר אש בלפידים וישלח בקמות פלשתים ויבצר מגדיש ועד קמה ועד קרם זית: שופטים טו, ה
 6. לדרך מזמור לה' הארץ ומלואה תבל וישבי בה: תהלים כד, א
 7. השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם: תהלים קטו, טז
 8. גוזל אביו ואמו ואמר אין פשע חבר הוא לאיש משחית: משלי כח, כד
 9. ה' לה' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם הלא הוא אביד קנה הוא עשך ויכונן: דברים לב, ו
 10. שמע בני מוסר אביד ואל תטש תורת אפך: משלי א, ח
 11. לכן אשוב ולקחתי דגני בעתו ותירושי במועדו והצלתי צמרי ופשתי לכסות את ערוותה: הושע ב, יא
 12. ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך: דברים יא, יד
 13. לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל: יחושע א, ח
 14. ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אפריכם וכרמיכם: ישעיהו סא, ה
 15. ועבדת את איביך אשר ישלחנו יקוק בך ברעב ובצמא ובעירם ובחסר כל ונתן על ברזל על צוארך עד השמידו אתך: דברים כח, מח
 16. ... בערתי הקדש מן הבית וגם נתתיו ללוי ולגר לתנום ולא למנה ככל מצותך אשר צויתני לא עברתי ממצותך ולא שחתתי: דברים כו, יג
 17. כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה השלישית שנת המעשר ונתתה ללוי לגר לתנום ולא למנה ואכלו בשעריך ושבעו: דברים כו, יב

- I ברכות הנהנין: משנה א'
 - a *Fruit of trees*: בפה"ג (exception – wine: ע) (בפה"ג
 - b *Fruit of ground*: בפה"א (exception: bread-יא)
 - i *Vegetables*: בפה"א
 - ii *Dissent*: ר' יהודה (who has far more specified ברכות) – דשאים
- II Sources for ברכות הנהנין ("ברכה לפנייה")
 - a ברכה = הלולים – (נטע/כרם רבעי v. 1 in re: ברייתא
 - i *Challenge*: that word is needed for two implications:
 - 1 *Achilia*: must redeem it before eating
 - 2 *as per v2*: requires חילול
 - ii *Possibility*: according to opinion that נטע רבעי is taught (i.e. applies to all fruits) – ok
 - 1 *And*: even according to opinion that כרם רבעי is taught
 - (a) *If*: he accepts גז"ש רבי (תבואה: תבואה, vv. 3-4) – one הילול remains for ברכה
 - (b) *Block*: even if he accepts גז"ש – we only know לאחריה – how do we know הנהנין ברכת הנהנין?
 - (i) *Answer*: we could infer that via ק"ו – if you bless when full, ק"ו when hungry
 - (c) *But*: we can only apply this to grapes – how do we expand it to all foods?
 - (i) *Suggestion*: just as כרם is a source of הנאה, so all sources of הנאה
 - 1. *Block*: כרם is unique as it has עוללות (one of מתנות עניים)
 - (ii) *Suggestion*: learn it from grains stalks (where ברכה is alluded – דברים ח)
 - 1. *Block*: grain is unique – חיוב חלה
 - (iii) *Resolution*: can use השווה – צד השווה – to expand to all foods
 - 1. *Block*: כרם and קמה share a unique characteristic – both used on מזבח
 - a. (*and*: that would also include olives)
 - i. *Block*: olives are included anyway via v. 5
 - ii. *Rejection* (פ"ר): an olive grove is a כרם זית, not a "כרם"
 - (iv) *Suggestion*: learn from 7 מינים (associated with ברכה – דברים ח)
 - 1. *Block*: they are all liable for ביכורים, unlike other foods
 - b *Final answer*: it is a סברא – prohibited to get benefit from this world without a ברכה first
 - c *Related ברייתא*: prohibition of benefiting from this world without a ברכה → מעילה (vv. 6-7)
 - i it is as if he stole from הקב"ה (father) and כנס"י (mother) as per vv. 8-10
 - ii resolves contradiction between vv. 11-12 – if בני' are fulfilling ה' will, others do their work
 - 1 *ברייתא* v. 13 requires a balance of מנה דרך ארץ (ישמעאל)
 - (a) *Counter*: רשב"י – no way to master study if working – v. 14 will happen if we do ה' will, else – v. 12
 - (i) *Worse*: could be v. 15 (where we work for others)
 - (ii) *Support*: for ישמעאל (from אב"י רבא, אב"י ר' יוחנן, words to his students, ר' יוחנן ascribed it to downspiraling of generations)
 - 1. *Example*: earlier generations would go out of their way to generate מעשרות, now they try to find ways to exempt it (vv. 16-17)